

Kuvataidekriitikot millennium-kongressissa Lontoossa

Kansainvälisen kuvataidekriitikojen järjestön AICA/IAAC:n (International Association of Art Critics) 34. vuosikongressi järjestettiin tänä vuonna Lontoossa. Vuosituhannen vaihteessa mm. massiivisen Millennium Dome-projektin vuoksi kohuttu kaupunki veti puoleensa noin 300 kuvataidekriitikkoa, ja kongressista muodostui täten yksi kaikkien aikojen suurimpia järjestön historiassa. Varmasti myös sisällöllisesti ajankohtainen ja käytännön järjestelyiltään uudenlainen ohjelma oli houkutelut osallistujia.

Kongressin teemana oli *Visual art, visual culture?*, ja se oli jaettu kuuteen tarkemmin tematisoitua osaan. Osassa *Taide ja visuaalisen kulttuurin representaatiot* pyrittiin hahmottamaan kuvataiteen ja tämän päivän laajemman visuaalisen kulttuurin vuorovaikutussuhdetta. *Kaupunki visuaalisen kulttuurin välittäjänä* käsittelee kuvataiteen erilaisia rooleja kaupunkirakenteessa ja kulttuurissa. Provokatiivisesti muotoiltu teema *Modernin taiteen museon rooli: pappeja? Kasvattajia? Kuvainraastajia?* keskittyi pohittamaan modernia ja nykytaidetta esittelevän museon ongelmallista roolia tradition säilyttäjänä mutta toisaalta myös sen murtajien esilletuojana.

Osassa *Taidekasvatus lupa mihin?* pohdittiin mm. taidekasvattajien vastuuta ja taidehistorian asemaa taiteilijoiden koulutuksessa. Teema *Kuraattorin kulttuurinen valta* oli rakennettu 90luvulla esiin nousseen kuraattoriilmion kriittistä tarkastelua varten. *Taidekriittikki kolmiulotteisia pohdintoja* keskittyi miettimään taidekriitikon roolia lisääntyvässä kulttuurisessa globalisaatiossa; osaavatko taidekriitikot toimia kulttuurisina moderaattoreina?

Käytännön järjestelyiltään ohjelma oli uudenlainen sikäli, että ensimmäiset kolme päivää kuuluivat ainoastaan järjestettyjen galleria, museo ja kaupunkiekkursioiden (mm. Oxford) sekä iltavastantojen pyörteissä ja vasta seuraavat kolme auditorioissa.

Visual Art, Visual Culture osoittautui kuitenkin vähemmän vaikuttavaksi kuin kenties moni ennakkorummutuksen perusteella kuvitteli samaan tapaan kuin kongressiohjelmaan yhtenä kohteena kuulunut Millennium Domekin. Suurin syy lienee kongressia alusta loppuun asti leimannut huono organisointi, joka johtui ensisijaisesti AICA:n Britannian jaoksen sisäisistä erimielisyyksistä. Järjestelyistä keskeisesti vastuussa ollut jaoksen puheenjohtaja oli joutunut eroamaan konfliktitilanteesta juuri ennen kongressia, ja uusien vastuuhenkilöiden toimintaa leimasi mitää ilmeisin, kongressissa kollektiiviseksi laajennut hämmennys.

Kongressin alkuosa tarkoitti bussimatkustusta kohteesta toiseen suurissa ryhmissä suuressa metropolissa, eikä alkuperäinen idea käytännön toiminnan liittämisestä kongressin tematiikkaan mm. kuvataiteen suhde kaupunkirakenteeseen toteutunut missään muodossa. Temaattiset luontokokonaisuudet oli ajoitettu pitkälti päällekkäin (kansainvälinen käytäntö, jonka en ole toistaiseksi nähnyt toimivan). Kongressin tähtiluennoitsijat, postmodernismiguru Charles Jencks ja Britannian

↑ ↑ AICA-kongressin pyörähdeltiin parketilla, keskellä Altti Kuusamo.

↑ Postkongressiturneella käytiin Baltic-nykytaidekeskuksen työmaalla Newcastlella. Kuvassa vasemmalta Christian Chambert, Taava Koskinen ja Gunnar Bråhammar.

taidehistorioitsijaeliittiin kuuluva Norman Bryson tekivät työssä vakuuttavasti mutta enemmän rutiinin kuin säteilyn voimalla.

Kongressin aikana AICA globalistui hieman lisää, kun Kongon ja Taiwanin jaokset saivat järjestön virallisen hyväksynnän. Suomesta Altti Kuusamo valittiin järjestön hallintoneuvostoon, jossa on eri maiden puheenjohtajien lisäksi joukko muita kansainvälisiä AICAaktiiveja.

Kroatian ja Slovenian edustajat esittelivät jo nyt hyvässä suunnitteluvaiheessa olevan seuraavan kongressin ohjelman. Kongressin teema on *Strategies of Power* ja se järjestetään 30.9.–6.10.2001 Zagrebissa, Ljubjanassa ja Dubrovnikissa.

Monista organisatorisista ongelmista huolimatta Lontoon kongressi oli huomattavan antoisa taideelämysten, uuden informaation ja ammatillisten kontaktien saralla. Pohjois-Englantiin suuntautunut postkongressiturnee muodosti nimenomaan näissä suhteissa ainutlaatuisen lisän kokemukseen.

Taava Koskinen

Lisätietoja vuoden 2001 kongressista: www.aicaint.org/; AICA Newsletter.